

jet, úgy adták rá utána az újszülöttet, és úgy tanult meg szopni. Ha sirt a gyerek, akkor dud helyett rongyba tettek kristálycukrot és kenyérmorzsát, vízbe mártották és azt adták neki szopni, hogy ne sirjon. A dudlit nem ismerték.

A keresztelőt egy hétre a szülés után tartották. Összehitták a rokonokat, mulattak az újszülött és a maguk egészségére. Ezt úgy nevezték, hogy *poszrik*. Igyekeztek minél előbb megkezesztelni az újszülöttet, nehogy a boszorka becsapjon, sikerüljön neki kicserélni a gyereket. Hány volt az újszülött, akkor a keresztmama vitt rá rojtos selyemkendőket, ötöt-hatot is vitte: hogy sok kérője legyen, ha nagylány lesz. A fiúnak csak kettő-három rojtos kendő járt, amivel betakarták. A keresztmama egy álló hétig mindennap ebédet hordott. Első nap hat bodag, egy tyúk levesnek, másnap hat rétes, harmadnap hat tőröslepény, negyednap mákos csikot egy tállal, az ötödik napon lábatlan tyúkot, kalácsot, a hatodikon ferentő², mákos kalács, a keresztelőbe megint tyúkot, kalácsot. A keresztelőbe bábaszokás volt *patkolni*, hogy a gyerek jól tudja szaladni.³

No, az újszülött megbetegedett. „Meg van igézve. Megverték szemmel.” Erre vagy arra ráfogták. A gyógyításra több módot is használtak. Akire ráfogták, hogy szemmel verte meg az újszülöttet, annak a hajából nyírtak, és azzal füstölték meg az újszülöttet. Vagy elmentek az erdőbe rókakoponyát keresni, és azt forró vízbe beletették és abban a vízben fűrésztették meg háromszor a beteg gyereket. Vagy a tűzből négy darab tüzet (parazsat) kivettek, tányér vízbe tettek, a cirokseprűből két szálat kiszakítottak, keresztbe tettek a tányéron. Amelyik tűz leű a vízben, az igézte meg a gyereket. Egyik szén volt az ember, másik asszony, harmadik lány a negyedik fiú. Így különböztették meg. Ha a gyereket tüdőgyulladás vette elő, jobb térdét bal könyökével tették össze, bal térdét pedig a jobb könyökkel. Ha nehezen ért össze, az mondták, meg van rontva. Doktorhoz nem mentek vele, de nem is volt miből menni a szegénység miatt.

A bábaasszonyt nem nagyon becsülték meg. Mert a napi piszkos pelenkát is néki hagyta meg mikor fűrésztött, hogy majd kimossa a fűrésztés után. Hol adtak neki, hol nem reggelit. Ha fejtek, egy liter tejet vagy két csomó túrót, néha öt-hat darab tojást. Fizetése egy születe után egy fél kila búza volt, olyan negyven kilónyi.

Ezekben az időkben a gyermekágyasokból a gyermekágyi lázban száz közül 15-20 anya halt meg, mert csak kuruzslókhoz tudtak folyamodni, azok meg nem ismerték a betegséget. De már az iskolában tanultunk a gyermekágyi lázról, azt is, hogyan keletkezik, a gátrepédést felismertük, hőmérővel is dolgoztunk. Már a mi életünkben nem jött a boszorka, a sátor nem kellett.

Huszonöt esztendő dolgoztam odaadóan. Minden rendellenesség volt a kezem alatt, de minden időben felismertem és segítséget mindig idejében hívtam. Arra nagyon büszke vagyok hogy sem egy gyerek, sem egy anya nem halt meg a kezem alatt.

1957-ben Tornaaljára kerültem. Ott már mint állami bába dolgoztam a szülőotthonban a kórházban. Tizennégy évig. Onnan jöttem nyugdíjba huszonöt év elteltével. 1970-ben jöttem haza.

Óreg napjaimra egyedül maradtam. Nem vagyok ám teljesen egyedül. Vannak itt jólelkek is ebben a faluban. Ha beteg vagyok, ami mostanában gyakran megesisik, itt vannak mellettem Segítenek ebben, abban, ételt hoznak, befűtenek, szóval gondoskodnak rólam. Aztán néha a gyerekek is bekopognak hozzám. Az iskolások. Hogy van, Nánika néni? Nincs-e szüksége valamire? Jólesik ez nekem nagyon, hogy így gondolnak rám..."

Elmondta: Kelemen Anna
Lejegyezte: Z. Urbán Aladár

A CSEMADOK érsekújvári szervezetének Kodály énekkara és Veszprémi Tamás kar-nagy (Prohászka István felvétele)

Jubileumi ünnepség volt Érsekújvárott, a CSEMADOK helyi szervezetének székházában a város török megszállás alóli felszabadulásának 300. évfordulója alkalmából. Az ünnepélyt a szervezet Kodály énekkara nyitotta meg, majd ünnepi beszédek, énekszámok és szavalatok hangzottak el. Megemlékeztek az évfordulóról a járási múzeumban is. Itt két előadás hangzott el: dr. Vojtech Kopčan kandidátus Érsekújvár a török megszállás alatt címmel tartott előadást, dr. Klára Krajcovicova kutató pedig a török megszállás elleni védrendszer kialakulásáról és Érsekújvár várának szerepéről beszélt. Az ünnepséget követően megnyitották a múzeum ez alkalomra rendezett kiállítását. Mindkét helytörténeti rendezvényen képviseltették magukat a város állami és pártvezetői is: (Hofer Lajos)